

Στυλιανός Ε. Κατάκης

ΗΜΙΕΡΓΑ ΜΕΝ, ΟΧΙ ΟΜΩΣ ΚΑΙ ΗΛΙΤΕΛΗ ΓΛΥΠΤΑ

Ως ημίεργα νοούνται τα έργα στα οποία η λάξευση του μαρμάρου δεν έφθασε τα τελικά στάδια, αλλά ταυτοχρόνως ως μη ημιτελή – από την λέξη τέλος που σημαίνει σκοπός – λογίζονται εκείνα τα γλυπτά που αν και ημίεργα εκπλήρωσαν τον πρωταρχικό σκοπό της δημιουργίας τους. Αφορμή για την ενασχόληση με το συγκεκριμένο θέμα στάθηκαν ένα αναθηματικό αγαλμάτιο Ασκληπιού από το ιερό του θεού στην Επίδαυρο και μία ακέραιη σαρκοφάγος από το ΒΑ νεκροταφείο της Αθήνας.

Η πρακτική αυτή δεν ήταν μεμονωμένη, όπως φαίνεται και από άλλα ανάλογα παραδείγματα που προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε κυρίως στον ελληνικό χώρο. Χωρίς να παραγνωρίζουμε τις τυχόν οικονομικές συνθήκες, από τις λιγοστές επιγραφές ή τον τόπο εύρεσης των γλυπτών και τη σύνδεσή τους με συγκεκριμένα πρόσωπα, είναι βέβαιο ότι οι λόγοι δεν θα μπορούσαν να ήταν μόνο οικονομικοί. Γιατί, λοιπόν, οι χρήστες των έργων αυτών προτίμησαν τη ημίεργη μορφή; Σε ποιες περιπτώσεις οι γλύπτες «άφηναν» τα έργα τους ανολοκλήρωτα; Υπήρξαν σε επιδράσεις από άλλους τόπους; Η δυνατότητα απάντησης των ερωτημάτων αυτών αποτελεί το σκοπό της παρούσας ανακοίνωσης.